



Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-16

Vår referens

Frida Nilsson

Planeringssekreterare

frida.nilsson5@malmo.se

Revidering av Program för den nationella minoriteten judar; nu fråga om remiss, Stadskontoret

FRI-2026-66

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har skickat ett reviderat förslag på Program för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch på remiss.

Förtydligandet av stadens ansvar i förhållande till ny lagstiftning välkomnas av fritidsförvaltningen. Förvaltningen bedömer att det reviderade programmet inte medför några förändringar för nämnden avseende arbetet för minoritetens rättigheter. Fritidsförvaltningen ser dock behov av att förtydliga stadskontorets samordnande och stödjande roll till stadens nämnder.

Förslag till beslut

Fritidsnämnden godkänner yttrandet.

Beslutsunderlag

- Beslut KS AU 2026-01-12 § 6 Revidering av Program för den nationella minoriteten judar; nu
- fråga om remiss
- Tjänsteskrivelse Revidering av Program för den nationella minoriteten judar
- Program för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch
- Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter
- Yttrande fritidsnämnden 260325
- Tjänsteskrivelse fritidsnämnden 260325_efter ordförandeberedning



Beslutsplanering

Fritidsnämndens ordförandeberedning 2026-03-11

Fritidsnämndens Arbetsutskott 2026-03-18

Fritidsnämnden 2026-03-25

Beslutet skickas till

Stadskontoret

Ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har skickat ett reviderat förslag på Program för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch på remiss, i enlighet med Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter.

Policyn har funnits sedan 2014, och sedan 2016 finns tillhörande program för respektive minoritet förutom för den romska, som har en handlingsplan. Översyn av programmen ska ske i slutet av varje mandatperiod om behov av revidering, exempelvis vid lagändringar eller organisationsförändringar, finns. Flera lagändringar, exempelvis införandet av den nya socialtjänstlagen, har skett som motiverar en revidering av programmen.

Det finns fem nationella minoriteter i Sverige: tornedalingar, samer, judar, romer och sverigefinnar. De nationella minoritetsspråken är meänkieli, samiska, jiddisch, romani chib och finska (Språklag 2009:600). Sverige har åtagit sig att bevara och främja de nationella minoritetsspråken, de nationella minoriteternas kultur, att stärka deras möjlighet till inflytande och att garantera olika rättigheter i förhållande till bland annat utbildning, vård och omsorg (SÖ 2000:2, SÖ 2000:3, SFS 2009:724, 2010:800).

Programmen för de fyra minoriteterna tornedalingar, samer, judar och sverigefinnar innehåller från sju till nio inriktningsmål som utgår från rådande lagstiftning och rör därmed främst områdena utbildning, kultur, vård och omsorg samt rätten till information. Programmet för minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch innehåller åtta inriktningsmål.

De fem första inriktningsmålen är desamma för samtliga fyra program:

1. Den nationella minoriteten ska informeras om sina rättigheter;
2. Malmöbornas kunskap om den nationella minoriteten och dess rättigheter ska höjas;
3. Kommunanställdas kunskap om den nationella minoriteten och dess rättigheter ska höjas;
4. Möjligheter för minoriteten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas; samt



5. Barns och unga möjligheter till utveckling av kulturell identitet ska beaktas.

I programmet för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch anges ytterligare tre mål:

6. Malmö stad ska motverka antisemitism.
7. Utveckling och användning av jiddisch ska möjliggöras;
8. Tillgång till äldreomsorg på jiddisch ska vid efterfrågan möjliggöras.

Genom punkt 7 och 8 ger Malmöborna samma möjlighet att få sina minoritetsspråksrättigheter tillgodosedda, även om jiddisch inte omfattas av det förstärkta skyddet som språk inom förvaltningsområden har. Stadens planer mot Malmö stad har ett samverkansavtal med Judiska församlingen Malmö. Arbetet inom ramen för samverkansavtalet koordineras av Malmö stad.

Samtliga program har genomgått ändringar som rör den nya socialtjänstlagen, förtydliganden gällande annan lagstiftning samt redaktionella ändringar.

Fritidsförvaltningens bedömning

Förtydligandet av stadens ansvar i förhållande till ny lagstiftning välkomnas särskilt. Förvaltningen välkomnar också att användningen och utvecklingen av jiddisch omfattas av samma målsättning som övriga minoritetsspråk, trots att det inte omfattas av det förstärkta lagskyddet som språk inom förvaltningsområden har. Förvaltningen bedömer att det reviderade programmet inte medför några förändringar för nämnden avseende arbetet för minoritetens rättigheter.

De olika minoriteterna har olika förutsättningar och utmaningar. Grupperna har exempelvis mycket varierande utgångspunkter för möjlighet till organisering och inflytande. Arbetet för att alla grupper ska få samma tillgång till sina rättigheter bör därför differentieras och anpassas. Strukturen som byggts upp genom RIKC, där staden samlat arbetet för romers rättigheter, är ett gott exempel på hur staden byggt upp en organisation för minoritetsrättigheter utifrån de utmaningar man identifierat för just den gruppen. Kommunstyrelsen har kompetens och upparbetade samrådskanaler med såväl den sverigefinska, judiska, tornedalska som samiska minoritetsgruppen, som skulle kunna erbjudas till de nämnder som har behov av stöd. Fritidsförvaltningen ser därför att det kan finnas skäl att ytterligare förtydliga och eventuellt utveckla ansvarsfördelningen kring minoritetsfrågorna, exempelvis genom en stadsgemensam organisation med expertis och rådgivning som nämnderna kan använda sig av som stöd i arbetet på samma sätt som det idag finns gällande den romska minoriteten.

Nedan besvaras remissens två frågor.



1. Har er nämnd några övergripande synpunkter på innehållet i det förslagna programmet för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch?

Förvaltningen ser behov av mer konkreta mål och aktiviteter kopplat till programmets inriktningsmål samt stöd och vägledning för hur arbetet ska genomföras, i likhet med stadens handlingsplan för den nationella minoriteten romer.

I arbetet med samtliga minoritetsgrupper ser fritidsförvaltningen ett behov av stöd när konsultation och samråd ska hållas med respektive minoritet inför beslut utifrån lagstiftningens krav. I nuläget håller fritidsförvaltningen inga samråd med de nationella minoriteterna, men hade önskat ta del av planering och utkomst av de samråd som hålls av staden med Judiska församlingen Malmö.

Förvaltningen menar att det i mål 5 bör förtydligas att samtliga skolformer, inte enbart förskolan, bör arbeta för att ge varje barn förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet.

2. Vilka möjligheter och utmaningar ser er nämnd med de ändringar som gjorts i föreslaget program?

Förvaltningen välkomnar inriktningsmålet om kunskapshöjning om samtliga minoriteter. Stöd behövs dock för att genomförandet av kunskapshöjande insatser, såväl kunskapsmässiga i framtagande av utbildningar för fritidsförvaltningens medarbetare som resursmässiga i genomförandet.

Förvaltningen välkomnar även att användningen och utvecklingen av jiddisch omfattas av samma målsättning som språken inom förvaltningsområdet. Stöd behövs dock för det praktiska genomförandet att kunna kommunicera muntligt och i text på jiddisch med Malmöbor som önskar detta.

Utöver de utmaningar kring stöd som lyfts ovan, ser nämnden att kommunstyrelsen har möjlighet att ta ett samlat grepp om kunskapshöjning, utbildning samt samråd med minoriteten i det reviderade programmet. Ett sammanhållet stadsövergripande arbete innebär att stadskontoret kan bistå stadens nämnder med de nödvändiga förutsättningar som krävs för att nämnderna ska kunna genomföra programmet utifrån sina ansvarsområden med samtliga nationella minoriteter. Att förtydliga stadskontorets samordnande och stödjande roll till stadens nämnder kommer även att bidra till ett mer jämlikt, kvalitativt och likvärdigt arbete med samtliga fem nationella minoriteter.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få ärendet godkänt digitalt.]